

Slutrapport for kampagnen - Primærproducentens direkte levering til endelige forbrugere, lokale detailvirksomheder og eget ægpakkeri med begrænset, lokal omsætning

---

INDLEDNING

Stigende forbrugerinteresse for lokale animalske fødevarer

Fødevarestyrelsen oplever, at der er en stigende forbrugerinteresse for at købe lokale animalske fødevarer såsom rå mælk og æg direkte fra stalddøren. Kontrollkampagnen kan medvirke til at sikre, at primærproducenterne, med denne type direkte levering, er registreret til aktiviteten og overholder lovgivningen på området, da animalske fødevarer er forbundet med en række mikrobiologiske risici.

Kampagnens formål

Formålet med kampagnen var

- at kontrollere regelefterlevelsen hos primærproducenter med direkte levering til den endelige forbruger og til lokale detailvirksomheder samt eget ægpakkeri med begrænset, lokal omsætning af fjerkræ, kaniner, mælk og æg,
- at kontrollere om primærproducenter med direkte levering af disse animalske fødevarer, er registreret til de aktiviteter, de har,
- at vejlede om reglerne, og om, at der er krav om registrering af disse aktiviteter.

Kampagneomfang

Kontrollen inkluderede relevant vejledning og omfattede regler specifikke for primærproducenter med ovennævnte aktiviteter, indenfor emnerne hygiejne, registrering, mængde- og afstandsgrænser, salmonella-analyser, kriterier for rå mælk, udover de almindelige sporbarhedsregler hvor relevant. Reglerne fremgår af [hygiejnebekendtgørelsen](#), [autorisationsbekendtgørelsen](#), [konsumægsbekendtgørelsen](#) og [slagtefjerkræbekendtgørelsen](#).

KONKLUSION

---

9 ud af 10 virksomheder med styr på reglerne

Regelefterlevelsen på i alt 91% i de 190 kontrollerede virksomheder er højere end den samlede regelefterlevelse i fødevarevirksomheder på landsplan, som i 2023 var 84%.

- **Indskærpsler.** Der blev givet 21 indskærpsler og ét forbud i alt (på 9% af alle kontrolbesøgene). Overtrædelserne var især på emnerne prøveudtagning for

mælk og æg, samt oplysning om holdbarhed af æg.

Procentvis var der flest indskærpelser i virksomheder med direkte levering af mælk til endelige forbrugere.

- **Bagatelagte forhold.** Der blev konstateret 30 bagatelagte forhold på i alt 25 kontrolbesøg (13% af kontrolbesøgene). De hyppigste forhold relaterede sig også her til emnerne prøveudtagning for mælk og æg, samt oplysning om holdbarhed af æg.

Overordnet er regelefterlevelsen høj i denne type virksomheder. Der er dog på enkelte regelområder behov for større kendskab til reglerne. Ikke mindst hvad angår prøveudtagning, som har væsentlig betydning for fødevarerens sikkerhed.

7% af virksomhederne var ikke registreret hos Fødevarestyrelsen til de relevante aktiviteter

Fem af de 190 virksomheder med kampagnebesøg havde påbegyndt stalddørssalg af æg (direkte levering til endelige forbruger) uden den nødvendige registrering hos Fødevarestyrelsen.

Inkluderer vi i opgørelsen af efterlevelse af reglerne om registrering også 8 primærproducenter med stalddørssalg af æg (levering til endelig forbruger), der ikke var registreret hos Fødevarestyrelsen og fik indskærpet reglerne om registrering i samme periode, dog uden at få fuld kampagnekontrol, udgør registrering 25% af alle forhold (indskærpelser og bagatelagte forhold).

Det svarer til, at i alt 7% af virksomhederne (ud af 198), ikke var korrekt registreret hos Fødevarestyrelsen, til de aktiviteter, de har.

Samlet set kan det bevidne om et fortsat behov for, at gøre opmærksom på reglerne for registrering hos FVST ved denne type virksomheder, som i forvejen er registreret med primærproduktion af fødevarer, da denne registrering ikke dækker fødevarerens sikkerhed i led efter primærproduktion.

Relevant informationsindsats og vejledning inden kontrollen gik i gang

Annoncerne i informationskampagnen – forud for starten på selve kontrolkampagnen – nåede bredt ud, hvilket vurderes at være rigtig godt for en mere snæver målgruppe. Statistikken i Fødevarestyrelsens opgørelse efter vejledningsindsatsen viser, at den var relevant og har interesse for målgruppen.

Der kan fortsat være behov for en relevant informationsindsats, især om reglerne for holdbarhedsangivelse af æg, krav om E. coli analyser ved direkte levering af rå mælk til forbrugere, krav om registrering og om salmonellaprøveprogram hos mindre hønsehold.

Vejledning på tilsyn

Der blev desuden givet vejledning på 117 kampagnekontroller, herunder ved sanktionering og konstatering af bagatelagte forhold.

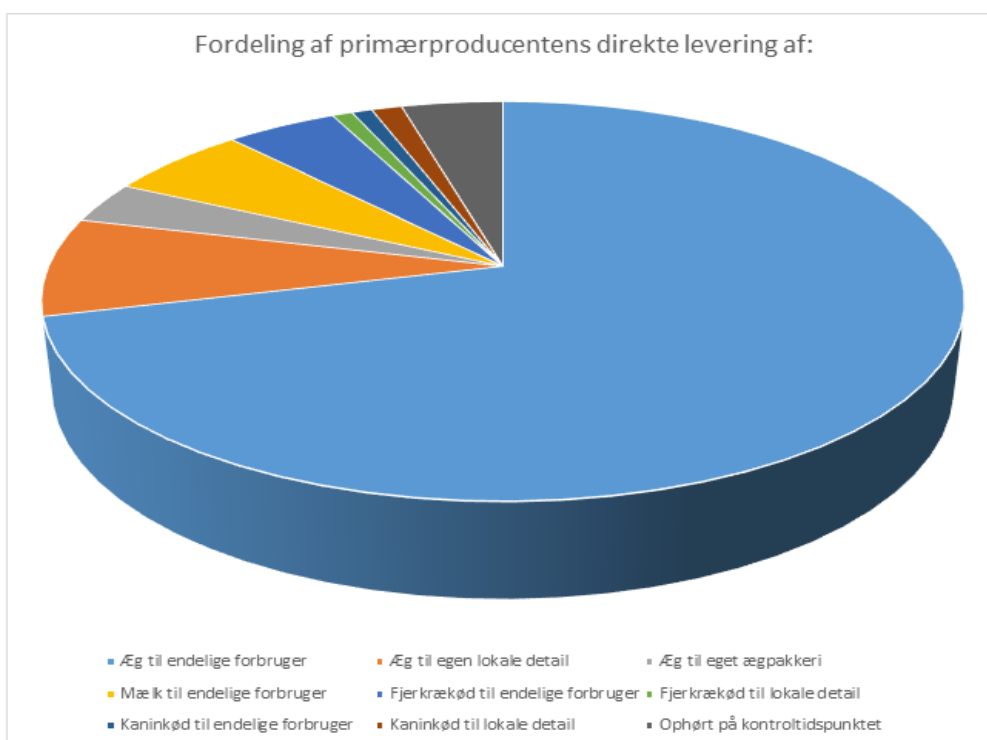

RESULTATER

Antal kampagnebesøg

I alt blev der udført 200 kampagnekontroller. Alle fire produktkategorier (æg, mælk, fjerkrækød og kaninkød) og de tre mulige leveringstyper (forbruger, lokal detailvirksomhed og eget ægpakkeri med begrænset, lokal omsætning) var repræsenteret i kontrollerne. Fordelingen af aktiviteter hos de besøgte primærproducenter i kampagnen ses i figur 1.

Figur 1: Primærproducenter med direkte levering af visse animalske fødevarer kan have en eller flere aktiviteter. I figuren her ses hvor mange af de 200 primærproducenter der havde aktiviteter indenfor hver kategori. Desuden ses antal primærproducenter, der var ophørt med direkte levering på kontroltidspunktet.

10 af kampagnebesøgene blev foretaget i virksomheder, der på besøgstidspunktet havde ophørt aktiviteterne, men ikke meddelt dette til Fødevarestyrelsen. Opgørelserne i rapporten, vil derfor være for de 190 udførte kampagnekontroller.

Regelefterlevelse

Sanktioner

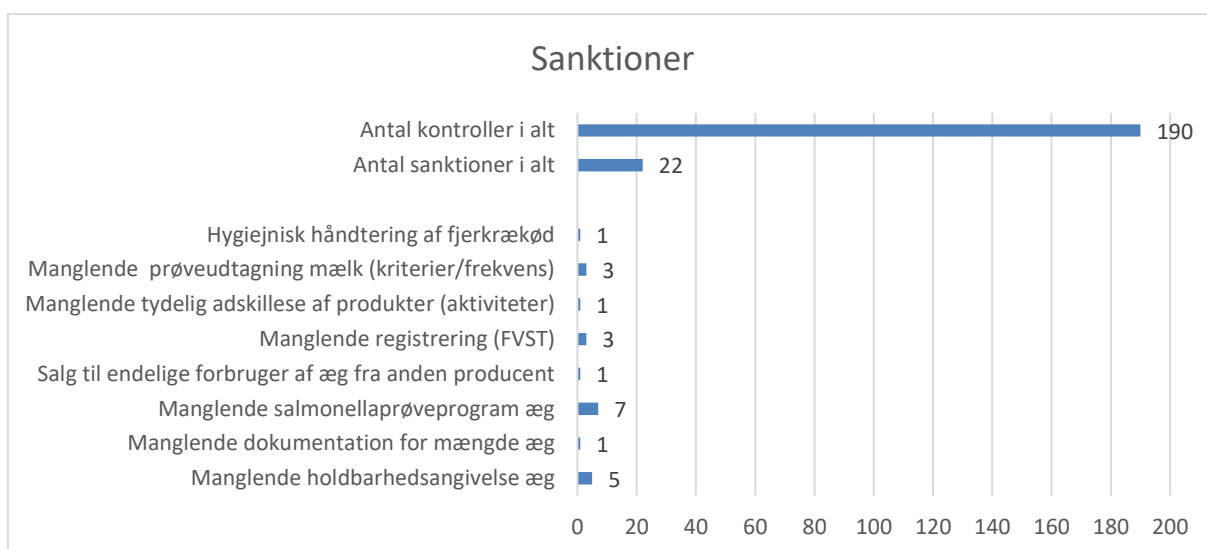
Der blev givet 21 indskærpelser og ét forbud på 17 af de 190 kampagnekontroller (9% af kontrollerne). Indskærpelserne fordelte sig på forskellige lovgivningsområder som opgjort i figur 2. Overtrædelserne var hovedsageligt fordelt på emnerne prøveudtagning og oplysning om holdbarhed af æg. Der var procentvist flest indskærpelser i

virksomheder med direkte levering af mælk (23%). Der blev givet ét forbud vedrørende hygiejnisk håndtering af fjerkrækød, og ingen sanktioner vedrørende kaninkød.

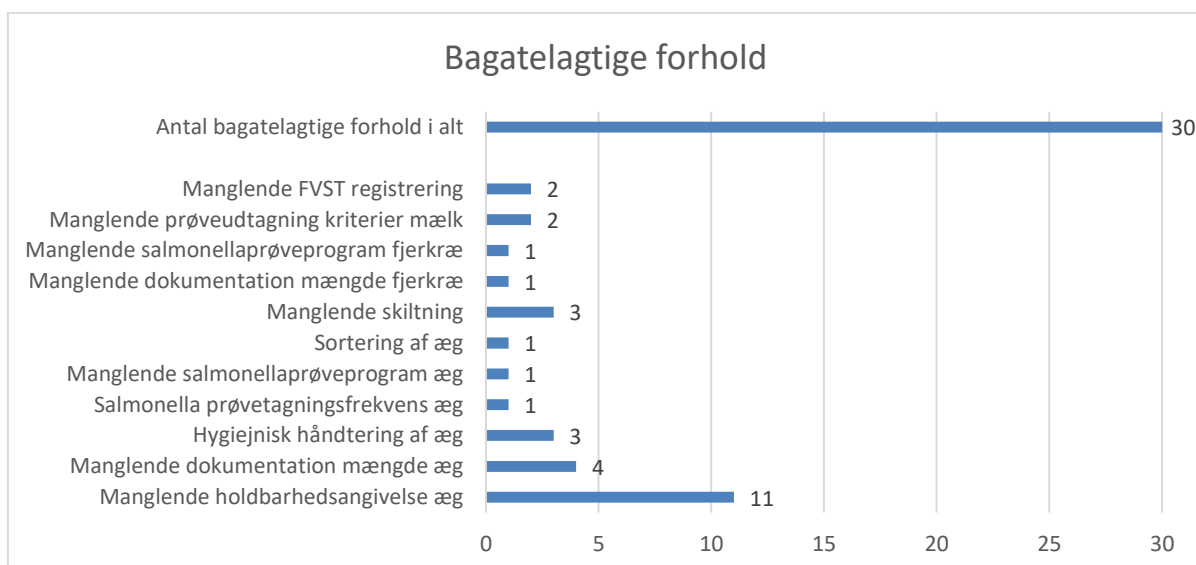
Bagatelagtige forhold

Der blev konstateret 30 bagatelagtige forhold på 25 af de 190 kampagnebesøg (13 % af kontrollerne). De bagatelagtige forhold fordelte sig på forskellige lovgivningsområder som opgjort i figur 3. Det hyppigste forhold var vedrørende utilstrækkelig oplysning om holdbarhed for æg. Den procentvise fordeling af bagatelagtige forhold var nogenlunde ens for æg (14%), mælk (15%) og fjerkrækød (15%). Der blev ikke konstateret bagatelagtige forhold hos producenter med levering af kaninkød (5 kontrolbesøg).

Figur 2: Viser antal sanktioner pr. lovgivningsområde.

Figur 3: Viser antal bagatelagtige forhold pr. lovgivningsområde.

Områder med dårligst regelefterlevelse

De to regelområder med dårligst regelefterlevelse og bagatelagtige forhold, var holdbarhedsangivelse af æg samt laboratorieanalyser i form af bl.a. manglende tilmelding til salmonellaprøveprogram eller overholdelse af regelfastsat prøveudtagningsfrekvens for E. coli i mælk. Det har muligvis ikke været et fokusområde på tidligere kontrolbesøg, at kravet om at holdbarhed af æg skal angives som en bedst før dato, og ikke på anden måde f.eks. som 28 dage efter æglægningsdato. Årsagen til manglende tilmelding til salmonellaprøveprogram, skyldtes oftest manglende viden om reglerne, når hønsebesætningen er lille (under 100 høns), eller når der skiltes med salg af æg, selvom der er færre end 30 æglæggende høns.

Korrekt registrering af aktiviteter

Fem af de 190 virksomheder med kampagnebesøg havde påbegyndt stalddørssalg af æg (direkte levering til endelige forbrugere) uden den nødvendige registrering hos Fødevarestyrelsen.

Der blev yderligere foretaget tilsyn hos otte producenter, der skiltede med salg, uden at være registreret som fødevarer virksomhed. Disse inkluderes udelukkende ved opgørelse af efterlevelse af reglerne om registrering, og indgår derfor ikke, i det samlede antal kampagnekontroller på 190 i rapporten, da der ikke blev kontrolleret andre lovgivningsområder tilsynene. Ud af et - med disse otte tilsyn inkluderet - samlet antal indskærpelser på 29, udgør registrering derfor 38% af alle indskærpelser, og 25% af alle forhold (indskærpelser og bagatelagtige forhold).

I alt svarer det til, at 7% af virksomhederne (ud af 198), ikke var korrekt registreret hos Fødevarestyrelsen, til de aktiviteter, de har.

Vejledning

Relevant informationsindsats og vejledning inden selve kampagnekontrollen

Annoncerne i informationskampagnen på sociale medier – forud for starten på selve kontrolkampagnen - nåede ud til godt 450.000 mennesker.

Vejledning på tilsyn

Der blev desuden givet relevant vejledning på 117 kampagnekontroller.

METODE

Hvornår, hvor og hvem

Kampagnebesøgene forgik i perioden fra 1. september til 31. december 2023. De var som udgangspunkt uanmeldte, og tilsynsførende, som har særlig viden om og fokus på denne type virksomheder, gennemførte kontrollen.

Målgruppen for kampagnebesøgene var branchen "Primærproducent med levering af animalske fødevarer til forbrugere m.v.". Primærproducenter med direkte levering til endelige forbrugere og/eller lokale detailvirksomheder, uden registrering af aktiviteten hos Fødevarestyrelsen, kunne også indgå i kampagnen.

Regelefterlevelse

Kontrollen blev gennemført som visuel kontrol af bl.a. adskillelse, hygiejne og forbrugeroplysning, samt dokumentkontrol og mundtlig redegørelse af gode arbejds gange.

Der blev udfyldt et spørgeskema for hvert kampagnebesøg, med afkrydsning af hvilke(n) aktivitetstype(r), der var tale om, ved den pågældende primærproducent. Dette for at kvalificere regelefterlevelsen for hver produkt- og leveringstype nærmere.

Korrekt registrering af aktiviteter

Kontrol af, om oplyste og konstaterede aktiviteter er registreret hos Fødevarestyrelsen, dvs. registrering af levering direkte til den endelige forbruger, lokal detailvirksomhed og/eller eget ægpakkeri med begrænset, lokal omsætning.

Vejledning

Forud for kampagnebesøgsperioden iværksatte vi en informationsindsats fra maj til oktober 2023. Indsatsen bestod hovedsageligt af relevante opslag på sociale medier målrettet primærproducententer med direkte levering af visse animalske produkter. Fokus var på krav om registrering og oplysning om relevante regler. Fødevarestyrelsens hjemmeside blev også revideret vedrørende emnet.

På kampagnebesøgene blev der givet vejledning, når relevant, og altid ved sanktionering og konstatering af bagatelagtige forhold.